

Взаємозв'язок і взаємозалежність між грошовими, фінансовими і кредитними відносинами у спрощеній формі зображено на рис. 1.

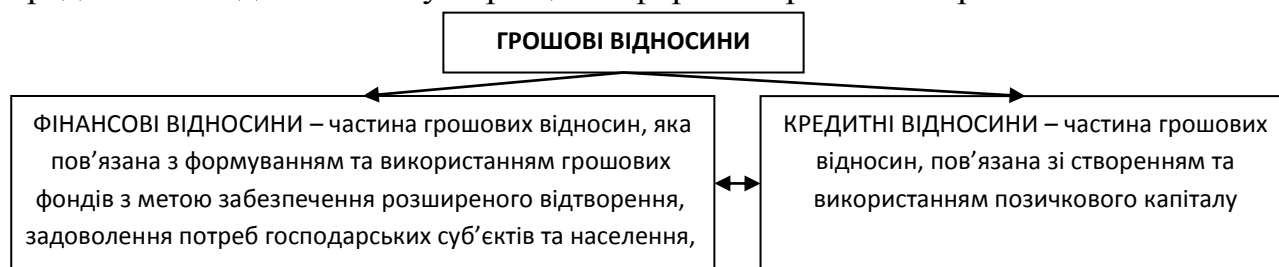

Рис. 1. Схема узгодження змісту понять грошових, фінансових та кредитних відносин

На підставі використання таких філософських категорій, як «ціле» та «частка», можна визначити фінансові та кредитні відносини як частку грошових відносин. Це означає, що не всі грошові відносини є фінансовими або кредитними, але фінансові та кредитні відносини переважно грошові.

Література

1. Кредитування та ризики / М. П. Денисенко, В. М. Домрачев, В. Г. Кабанов, А.В. Ігнатенко, К. А. Чигирин. – К. : Вид. дім «Професіонал», 2008. – 480 с.
2. Сабанти Б.М. Теория финансов : Учебн. пос. – М. : Менеджер. – 164 с.
3. Воронова Л. К. Финансовое право : Учеб. пособие для студентов юрид. вузов и факультетов / Л. К. Воронова, Н. П. Кучерявенко. – Х. : Легас, 2003. – 360 с.
4. Гроші та кредит / М. І. Савлук. – К. : Лібра, 1992. – 456 с.

УДК 338.242.42

ЧЕРНИЧКО Т. В.,
Мукачівський державний університет
РИБЧАК В.І.,
Уманський національний університет садівництва

ОЦІНКА ДИНАМІКИ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Індекс людського розвитку (ІЛР) – це узагальнений соціально-економічний показник, який застосовується для оцінювання довгострокового людського розвитку за трьома основними напрямками: довготривале та здорове життя (середня тривалість життя), доступ до знань (грамотність населення та загальна кількість років навчання), гідний рівень життя (частка валового національного доходу (ВНД) на душу населення).

ПРООН представляє Індекс людського розвитку за 2017 рік для 189 країн і територій, визнаних ООН (табл. 1).

Шляхом співставлення показників рівня життя населення в Україні та міжнародних соціальних стандартів можна визначити основні пріоритетні напрями державної соціальної регуляторної політики:

– покращення демографічної ситуації в країні шляхом стимулювання народжуваності та покращення послуг охорони здоров'я;

- стимулювання зростання рівня оплати праці та доходів населення країни;
- стимулювання зростання реального ВВП продукту.

Таблиця 1

ІЛР та складові показники за 2017 р. відносно окремих країн

Показники	Норвегія (1 позиція)	Польща (33 позиція)	Угорщина (45 позиція)	Україна (88 позиція)
Індекс людського розвитку (ІЛР) (значення)	0,953	0,865	0,838	0,751
Очікувана тривалість життя при народженні, років	82,3	77,8	76,1	72,1
Очікувані роки навчання (роки)	17,9	16,4	15,1	15,0
Середні роки навчання (роки)	12,6	12,3	11,9	11,3
Валовий національний дохід (ВНД) на душу населення (тис. дол. США)	68,012	26,150	25,393	8,130

Джерело: [1]

Найкраще Україна виглядає щодо показника середньої очікуваної тривалості життя, що становив в 2017 році – 72,1 років. Це значення практично відповідає середньосвітовому показнику, проте є меншим ніж в таких країнах як Норвегія, Польща та Угорщина.

Якщо врахувати, що середня тривалість життя є узагальнюючим критерієм, який характеризує рівень життя населення, стан його здоров'я та розвитку охорони здоров'я, то тривалість життя на рівні 72,1 років додає певного оптимізму.

Другий показник індекс освіченості визначається як комбінацію рівня грамотності дорослого населення ($I_{гр.}$) з вагою в дві третини та валового охоплення навчанням ($I_{нав.}$) з вагою в одну третину.

Рівень грамотності дорослого населення України складає 99,8%. Для країн з розвинутою ринковою економікою цей показник наближається до 100% (коефіцієнт 1).

Наступний показник, необхідний для розрахунку рівня освіченості, це показник валового охоплення населення усіма видами освіти. Він розраховується як відношення кількості учнів (безвідносно до їхнього віку) в усіх навчальних закладах країни до чисельності вікових груп населення котрі зазвичай охоплюються навчанням. Для України це значення становить 94,9%, що є досить непоганою величиною, проте значно меншою ніж в більшості країн з розвинутою ринковою економікою: Великобританія – 123%; Норвегія – 101%; Ісландія – 96%; США – 93%. Значення валового охоплення навчанням на рівні вищому за 100% пояснюється збільшенням кількості учнів за рахунок представників інших країн.

Значення індексу освіченості, відповідно, становило 0,981.

Серед показників, що формують індекс людського розвитку в Україні, найменшим є індекс ВВП одну особу. Він розраховується в доларах США не за валютним курсом, а за ПКС (паритетом купівельної спроможності) – реальним

співвідношенням цін національної валюти до американського долара приблизно по тисячі видів товарів та послуг, які формують ВВП.

Значення ВВП на одну особу за ПКС в Україні (2017 р.) становило 8130 дол. США проти 6712 дол. США в 2010 році. В порівнянні з країнами ЄС це значення є досить низьким. Для порівняння найбільшою є величина ВВП на одну особу в таких країнах як Катар (116818 дол. США), Люксембург (97336 дол. США), Сінгапур (82503 дол. США). В Росії показник становив 24233 дол. США.

ІЛР України 2017 року на рівні 0,751 є нижчим за середнє значення для країн у групі високого людського розвитку, яке становить 0,757, та нижчим за середнє значення для країн Європи та Центральної Азії, яке становить 0,771.

Література

1. Human Development Reports. 2018 Statistical update [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://hdr.undp.org/en/2018-update>.

2. Індeksi та показники людського розвитку: Оновлена статистика за 2018 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/annual-reports/hdr-2018-statistical-update.html>.

УДК 621

ШИМЧУК Ю.П.,
Луцький національний технічний університет

ФІНІШНА ОБРОБКА ПОВЕРХОНЬ ТЕРТЯ

Як відомо, зносостійкість залежить від остаточної (фінішної) технологічної обробки поверхонь деталей. Проведено ряд експериментальних досліджень по впливу шорсткості поверхонь тертя на інтенсивність зношування деталей. Встановлено, що від фінішної обробки деталей залежить не тільки початкове (припрацювальне) зношування, але і стале зношування.

В останні роки розроблено нові технологічні процеси фінішної обробки деталей, які дозволяють зменшити припрацювання зношування деталей і підвищити антифрикційні властивості спряжень (покращити змащування деталей, зменшити коефіцієнт тертя). До таких методів можна віднести вібраційну обробку поверхонь тертя й алмазне вигладжування.

Однак триботехніки вважають, що використані ще не всі резерви підвищення зносостійкості деталей в частині застосування нових фінішних обробок.

У зв'язку з вищевикладеним, вкрай необхідна розробка нового технологічного методу остаточної обробки деталей, при якому взагалі виключалася б абразивна обробка поверхні. До таких методів відноситься фінішна антифрикційна безабразивна обробка (ФАБО).

Перевага ФАБО перед іншими фінішними операціями полягає [1] в тому, що цей метод надзвичайно простий і не вимагає складного обладнання. ФАБО

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>